

Granskning av löpande intern kontroll i redovisningsrutiner och ekonomiadministrativa processer

Region Västmanland

Regionens förtroendevalda revisorer
April 2024

1

Sammanfattande
bedömning och
rekommendationer

Sammanfattande bedömning och rekommendationer

På uppdrag av regionens revisorer har PwC sedan 2001 granskat den interna kontrollen i ett antal administrativa system och rutiner. Syftet med granskningen är att ge svar på om Regionstyrelsen och övriga granskade nämnder har en tillräcklig intern kontroll. Tillförlitligheten och säkerheten i några administrativa rutiner skall bedömas.

Vår sammanfattande bedömning är att styrelsen och granskade nämnder inte fullt ut har vidtagit tillräckliga åtgärder för alla de områden där brister noterats tidigare år.

De brister som kvarstår redovisas nedan:

Hantering av leverantörsregister och - utbetalningar

Utifrån uppföljningen gör vi bedömningen att tillräckliga åtgärder inte har vidtagits.

Hantering och redovisning av förtroendekänsliga poster

Regionen har under 2023 (och början av 2024) vidtagit flertalet åtgärder med anledning av de brister noterats tidigare år. De åtgärder som vidtagits har dock i huvudsak haft fokus på hantering av inköpskort och utlägg och inte specifikt förtroendekänsliga poster. En god intern kontroll avseende inköpskort och utlägg kommer dock sannolikt även få positiva effekter på hantering och redovisning av förtroendekänsliga poster. Eftersom varken vi, eller regionen, ännu inte kan bedöma effekterna av vidtagna åtgärder, samt att många av dem har genomförts under början av 2024, följs granskningsområdet upp 2024/2025.

För följande område bedöms tillräckliga åtgärder vidtagna:

Redovisning av hyres- och leasingavtal

Regionen har under 2023 gjort en omklassificering mellan operationell och finansiell leasing och bedömningen är därmed att redovisningen har hanterats i enlighet med lag och god sed.

Attesthantering

Regionens har under 2023 lagt till attester som en punkt i ekonomichefsverkets årshjul och årets genomgång, av att attestanter har utsetts i enlighet med regionens riktlinjer, gjordes utan särskilda iakttagelser.

Vår bedömning när det gäller de nya granskningsområdena är följande:

Redovisning av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning

Genomförd granskning visar att skatteintäkterna, generella statsbidrag och utjämning är korrekt redovisade enligt lag och god sed samt att det lämnas tillräckliga tilläggsupplysningar enligt normgivarens krav.

Kvalitet i den löpande bokföringen

Genomförd granskning visar att regionens löpande bokföringen en tillfredsställande kvalitet i förhållande till lagstiftning och god sed.

Hantering och redovisning av borgensåtaganden

Utifrån genomförd granskning gör vi bedömningen att redovisning och hantering av regionens borgensavgifter sker i enlighet med lag, god sed, praxis och de egna anvisningarna. Däremot har vi inom ramen för årets granskning inte haft möjlighet att utreda huruvida hanteringen är i enlighet med EU:s stadsstödsregler. Detta kommer att följas upp 2024.

Vi förutsätter att regionstyrelsen vidtar tillräckliga åtgärder för att komma tillrätta med noterade brister inom tidigare granskningsområden. Noterade brister i den interna kontrollen bedöms inte vara av sådan karaktär att det föreligger risk för väsentliga fel i de finansiella rapporterna i bokslutet.

2

Syfte, metod och
avgränsning

Syfte, metod och avgränsning

Syfte	Syftet med granskningen är att ge svar på om nämnden har en tillräcklig intern kontroll. Tillförlitligheten och säkerheten i några administrativa rutiner skall bedömas. Kontrollmålen, som formulerats för varje granskningsområde, och bedömningarna av dessa möjliggör att den övergripande revisionsfrågan kan besvaras.
Avgränsning	Årets granskning har omfattat dels en uppföljning av områden där brister noterats tidigare år, dels ett antal nya granskningsområden. Uppföljning omfattar följande områden: Hantering och/eller redovisning av attesträtter, leverantörsregister- och utbetalningar, förtroendekänsliga poster och hyres-och/leasingavtal. De granskningsområden som är nya för året är följande: Hantering och redovisning av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning, kvalitet i den löpande bokföringen samt borgensförbindelser.
Metod	Granskningen sker årligen. Några områden har valts ut för granskning. Årets granskning avser dels en uppföljning av rutiner/processer där brister tidigare har noterats, dels nya områden. Utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv har för respektive område formulerats ett antal kontrollmål/revisionsfrågor. För dessa görs en bedömning av dels befintliga regler och rutiner, dels förvaltningens egna kontrollaktiviteter. Bedömningen sker utifrån genomgång av dokument och intervjuer. I vissa fall görs även en verifiering av rutinen med hjälp av stickprov.
Revisionskriterier	Revisionskriterier är lagar, föreskrifter, regelverk samt interna riktlinjer och rutiner, vilka utgör underlag till bedömningarna som uttrycks i de kontrollmål som är specifika för varje område som granskas.

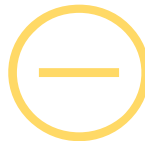
Bedömningskala som används i granskningen

Bedömningskala

= Uppfyllt/Godkänt

= Delvis uppfyllt/Inte helt godkänt

= Ej uppfyllt/ Ej godkänt

3

Uppföljning
tidigare
granskningar

3.1 Attesthantering

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Attestanter har utsett i enlighet med regionens riktlinjer	<u>Granskning 2020</u> Enligt regionens riktlinjer ska respektive nämnd utse besluts- och behörighetsattestanter samt ersättare för dessa. Nämnd ska fatta särskilt beslut för varje kalenderår. Enligt styrelsens delegationsordning är detta delegerat till förvaltningsdirektör. Enligt delegationsordningen ska alla beslut som fattats på delegation anmälas till regionstyrelsens arbetsutskott. Detta gäller även de beslut som fattats på vidaredelegation (som kan ske i ett led). I granskningen kan konstateras att beslut och anmälan inte gjorts för alla förvaltningar/kontor under regionstyrelsen. Detta gör att det för 2020 inte finns formellt utsedda attestanter för hela regionstyrelsens verksamhet, i enlighet med regionens riktlinjer. Motsvarande brister noterades för kostnämndens och kultur- och folkbildningsnämnden verksamheter. För kollektivtrafiknämnden hade attestanter utsetts enligt regionens riktlinjer. <u>Uppföljning 2021</u> Med anledning av de brister som noterades 2020 hade regionen en särskild punkt om detta på ett ekonomichefsmöte i juni där chef för sekretariatet informerade om regelverket kring delegation och den hantering som krävs. I uppföljningen 2021 noteras, likt 2020, att beslut och anmälan inte gjorts för alla förvaltningar/kontor under regionstyrelsen. Detta gör att det för 2021 inte finns formellt utsedda attestanter för hela regionstyrelsens verksamhet, i enlighet med regionens riktlinjer. För kollektivtrafiknämnden, kostnämnden och kultur- och folkbildningsnämnden har attestanter utsetts enligt regionens riktlinjer. <u>Uppföljning 2022</u> I uppföljningen framkommer att rutinerna är desamma som vid tidigare granskningar och några särskilda åtgärder har inte vidtagits under året. I årets genomgång, erhållen från sekretariatet, framkommer att Fastighets- och serviceförvaltningen varken anmält attestanter till regionstyrelsen eller till kostnämnden under 2022. Givet utfallet kommer man, enligt uppgift, att lägga till detta som en årlig punkt i årshjulet för ekonomichefsnätverket. Även på sekretariatet kommer detta att sättas in det generella nämndsårshjulet som håller på tas fram med anledning av den nya politiska organisationen med fler nämnder. <i>Forts nästa sida</i>	

3.1 Attesthantering

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Attestanter har utsett i enlighet med regionens riktlinjer	<u>Uppföljning 2023</u> I uppföljningen framkommer att rutinerna är desamma som vid tidigare granskningar, dock har ekonomichefsårshjulet kompletterats med en punkt om detta, vilket har verifierats i uppföljningen. I årets genomgång, av att attestanter har utsetts i enlighet med regionens riktlinjer, har vi följt upp de verksamheter där brister noterades 2022 samt de nya nämnderna som bildades efter valet 2022. Uppföljningen gjordes utan särskilda iakttagelser, d v s för samtliga granskade verksamheter hade attestanter utsetts enligt regionens riktlinjer.	
Bedömning 2023	Tillräckliga åtgärder bedöms ha vidtagits med anledning av tidigare noterad avvikelser.	

3.2 Redovisning av hyres- och leasingavtal

Allmänt om finansiell/operationell leasing

För att regionen ska kunna bedriva sin verksamhet behöver den en rad olika resurser, inte minst i form av materiella anläggningstillgångar. Sådana tillgångar används över flera redovisningsperioder och kan finansieras på olika sätt. Ett sätt att finansiera dem är genom leasing (hyra). Den redovisningsmässiga innebörden av att leasa en tillgång kan vara densamma som om tillgången hade finansierats genom lån. För att uppnå en neutral redovisning, oavsett finansieringsform, ska leasingavtal som uppfyller vissa villkor tas upp som tillgång och motsvarande skuld i balansräkningen.

I RKR:s rekommendation R5 definieras ett finansiellt leasingavtal som ett avtal där de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägande av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivare till leasetagare. Ett leasingavtal som inte klassificeras som finansiellt är ett operationellt leasingavtal. Huruvida ett leasingavtal ska betraktas som finansiellt eller operationellt beror på avtalets ekonomiska innebörd och inte på avtalets civilrättsliga form. Rekommendationen gäller från och med räkenskapsåret 2019.

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Hyreskostnader avseende lokaler har i redovisningen hanterats enligt lag och god sed	<u>Granskning 2022</u> I bokslut 2022 redovisar regionen alla ej uppsägningsbara leasingavtal (överstigande tre år), avseende i huvudsak lokaler, som operationell leasing. De framtida leasingavgifterna, enligt årsredovisningen, uppgår till 302 mnkr med följande förfall: • Inom 1 år: 51,4 mnkr • Inom 1-5 år: 128,4 mnkr • Senare än 5 år: 122,2 mnkr Under 2022 har regionen påbörjat en översyn av klassificeringen och utifrån den bedömning som gjordes vid bokslut 2022 fanns det ca tio hyresavtal avseende fastigheter som skulle kunna bedömas som finansiella. Någon omklassificering har dock inte gjorts 2022 utan arbetet med översynen kommer att färdigställas 2023. Enligt den preliminära beräkningen som regionen gjort skulle balansomslutningen ha påverkats med 70 mnkr och resultatet med 5 mnkr om en omklassificering gjorts i räkenskaperna för 2022. Upplysning om avvikelserna och dess påverkan på resultat och ställning lämnas i redovisningsprinciperna i årsredovisningen. Vi har inom ramen för granskningen erhållit ett utdrag från regionens fastighetssystem. Utdraget innehåller, enligt uppgift, alla aktuella hyresavtal. Utdraget används även som grund till underlag för noten avseende operationell leasing. Vi har även erhållit en redogörelse för vilka överväganden som gjorts i den bedömning som redovisas i årsredovisningen av de tio avtal som skulle kunna bedömas som finansiella. Utgångspunkten i den bedömning som gjorts är ursprunglig avtalslängd, d v s om det är ett väldigt kort kontrakt från början så menar man att det är svårt att hävda att risken gått över till regionen även om det blir att man slutligen nyttjar den över en mycket längre tid. Detta eftersom det händer att verksamhet i de externa lokalerna faktiskt flyttar.	

3.2 Hyres- och leasingavtal forts.

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Hyreskostnader avseende lokaler har i redovisningen hanterats enligt lag och god sed (forts)	I granskningen har vi även noterat flera hyresavtal som tecknats 2022 men där avtalsstart sker först 2023. Dessa avtal ingår dock i regionens sammanställning över operationella leasingavtal i bokslut 2022. Enligt RKR R5 ska klassificering av avtal göras vid leasingavtalets början. Utifrån genomförd granskning gör vi bedömningen att det inte fullt ut finns en följsamhet till god sed gällande redovisning av kostnader för hyres-/leasingavtal i bokslut 2022. Den felaktiga klassificeringen mellan finansiella och operationella hyresavtal bedöms inte ha någon väsentlig resultatpåverkan 2022 dock strider hanteringen mot god sed. Tillgångarna och skulderna påverkas också men i förhållande till regionens balansomslutning bedöms den som marginell. Det är dock positivt att regionen påbörjat en översyn av klassificeringen samt att upplysning lämnas i årsredovisningen om avvikelserna samt dess påverkan på resultat och ställning per 2022-12-31. Senast vid delår 2023 behöver regionen ha säkerställt en följsamhet till RKR R5 och alla aspekter för klassificering måste beaktas. Eventuell påverkan på tidigare år ska hanteras i enlighet med RKR R12 utifrån att det avser en rättelse av fel. <u>Uppföljning 2023</u> Under 2023 så har regionen klassificerat ett antal hyreskontrakt som finansiell leasing. Detta syns både i balansräkningen som tillgångspost (motsvarande nuvärdet på kontrakten), samt en lång- respektive kort skuld. Rättelse har gjorts avseende jämförelsetal för år 2022 i enlighet med RKR R12 för de avtal som tecknats innan 2023. Effekten av rättelserna på balans- och resultaträkning lämnas i redovisningsprinciperna samt under resultat- och balansräkning. Vi har detaljgranskat några avtal och sett över den beräkningen som de gjort och hur de bokfört detta utan anmärkningar.	
Bedömning	Tillräckliga åtgärder bedöms ha vidtagits med anledning av tidigare noterad avvikelser.	

3.3 Hantering av leverantörsregister och -utbetalningar

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Det finns rutiner för att följa upp ändringar av fast data.	<u>Granskning 2021-2022</u> Det saknas rutin/kontroll för att följa upp ändringar av fast data. Däremot skapas en logg över alla upplägg/ändringar som görs av leverantörsdata och på förekommen anledning skulle det i efterhand vara möjligt att följa upp vem, när och vad som ändrats. Vi har inom ramen för granskningen inhämtat ett utdrag från ändringsloggen. Av ändringsloggen framgår vem som gjort ändringen, vid vilken tidpunkt samt vilka fält som ändrats (inklusive nytt värde och gammalt värde). Under 2022 vidtogs inga åtgärder. Det framkom dock att en kontroll kommer att införas 2023. <u>Uppföljning 2023</u> Inga åtgärder har vidtagits under 2023. I granskningen 2022 konstaterades att de personer som ingick i "leverantörgruppen" även hade flera andra behörigheter i leverantörsutbetalningsprocessen, något som skulle kunna utgöra en risk. I granskningen framkom att man, i avvaktan på en översyn av fördelning av arbetsuppgifter, skulle införa en kontroll. Någon kontroll har dock inte införts och man har inte heller gjort någon översyn av fördelning av arbetsuppgifter.	
Det finns rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är fullständigt och aktuellt.	<u>Granskning 2021-2022</u> Det saknas rutin/kontroll för att löpande säkerställa att leverantörsregistret är fullständigt och aktuellt. Nu spärras leverantörer endast på förekommen anledning. Den senaste fullständiga genomgången gjordes för två år sedan och då parkerades många leverantörer per automatik. De som parkerades var leverantörer till vilka regionen inte gjort några betalningar de senaste två åren och heller inte gjort några ändringar av leverantören. IT gjorde körningen på uppdrag av Ekonomiservice och enligt uppgift finns scriptet kvar för att fler körningar skulle kunna göras. Under 2022 vidtogs inga åtgärder <u>Uppföljning 2023</u> Under 2023 har regionen infört ett script som parkerar leverantörer som inte haft någon händelse under de senaste två åren samt dubletter. Utifrån erhållen information är tanken att scriptet kommer att köras varje år i juni från och med år 2024.	
Bedömning	Utifrån iakttagelserna ovan bedömer vi att tillräckliga åtgärder inte har vidtagits under 2023	

3.4 Hantering och redovisning av förtroendekänsliga poster

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Förtroendekänsliga transaktioner har hanterats i enlighet med regionens riktlinjer	<u>Granskning 2021</u> Inom ramen för granskningen har vi gjort stickprov på ett urval konton för förtroendekänsliga poster. I granskningen har följande kontrollerats: • Att syfte och deltagare framgår • Att transaktionen till sin inriktning och omfattning är rimlig • Att transaktionen är rätt konterad Verifieringen genomfördes med ett antal avvikelser, bl a saknades erforderlig information på ett antal transaktioner. Därtill fanns enstaka felkonteringar. För de poster som granskats bedömdes alla transaktioner till sin inriktning och omfattning som rimlig. <u>Uppföljning 2022</u> Med anledning av de brister som noterades i granskningen 2021 har det gjorts en översyn av representationsriktlinjerna samt förtydligande av rutin för uppvaktning av gåva och information om detta har gått ut till regionens koncernledningsgrupp, HSF (ett större antal chefer) och FSFs ledningsgrupp. Granskningsresultatet har även tagits upp på ett ekonomichefsmöte. Inom ramen för granskningen har vi gjort ett uppföljande stickprov som omfattat sex transaktioner vardera avseende intern representation, extern representation och konferens, d v s sammanlagt 18 transaktioner. Utöver kontrollpunkterna från 2021 har vi även kontrollerat följande: • Korrekt momsavdrag • Korrekt attest Verifiering genomfördes med ett antal avvikelser avseende kostnader som avsåg representation. Bland annat noterades felaktiga momsavdrag och konteringar. Vidare saknades underlag i form av kvitto för en transaktion och en faktura hade slutattesterats av en person som själv deltagit i representationen.	

3.4 Hantering och redovisning av förtroendekänsliga poster forts.

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Förtroendekänsliga transaktioner har hanterats i enlighet med regionens riktlinjer	Verifiering genomfördes även med ett antal avvikelser avseende kostnader som avsåg konferens. För flera av transaktionerna är det svårt att bedöma om det finns en följsamhet till regionens rutiner då det saknas underlag som styrker att det rör sig om konferens och inte representation*. Utifrån detta går det inte heller att bedöma om korrekt momsavdrag gjorts. Vidare noterades en transaktion där en deltagare själv attesterat fakturan samt fyra transaktioner där det inte gick att bedöma oberoende attest då deltagarlistor saknades. *motsvarande notering gjordes även i granskningen av intern kontroll avseende hantering av inköpskort och utlägg från november 2022. <u>Uppföljning 2023</u> Utifrån granskningsresultaten 2022 har regionen under 2023 vidtagit flera åtgärder. Bland annat har man tagit fram en instruktion gällande egna utlägg då regionen vid kontroll sett att utlägg samt även inköpskort används felaktigt och att många av transaktionerna avser förtroendekänsliga poster. Av instruktionen, som vi inom ramen för granskningen tagit del av, framgår vid vilka tillfällen det är ok att göra utlägg samt att restriktiviteten även gäller inköpskort. Instruktionen har, enligt uppgift, tagits fram i samråd med ekonomicheferna, som även fått ut listor på de egna utlägg som gjorts under hela 2022 delar av 2023. Enligt uppgift har ny lista för hela 2023 nyligen även hanterats. Information om detta gick ut i chefsnytt under hösten 2023 och enligt uppgift ser man en minskning av antalet utlägg. Det har även vidtagits ett antal åtgärder under början av 2024. Bland annat gör en praktikant kontroll av om de inköp som fortfarande görs via utlägg är ok enligt instruktionen. Det pågår även en översyn av de köp som görs via inköpskort. Översynen görs av ekonomienheten tillsammans med inköpsenheten och även här är tanken att praktikanten ska göra en fördjupad kontroll om inköpen är korrekta. I internkontrollplanen för 2024 har representation tagit med som ett kontrollområde för att säkra att man fått effekt av de åtgärder som vidtagits. Återrapportering av detta ska ske i samband med delår 2.	
Bedömning	Vi ser positivt på de åtgärder som vidtagits under 2023 och 2024. De åtgärder som vidtagits har dock i huvudsak haft fokus på hantering av inköpskort och utlägg och inte specifikt förtroendekänsliga poster (även om det var liknande brister som noterades i de två granskningarna 2022). En god intern kontroll avseende inköpskort och utlägg kommer dock sannolikt även få positiva effekter på hantering och redovisning av förtroendekänsliga poster. Eftersom varken vi, eller regionen, ännu inte kan bedöma effekterna av vidtagna åtgärder, samt att många av dem har genomförts under början av 2024, följs regionens åtgärder löpande under 2024 medan nya stickprov tas 2025 för att se vilka effekter åtgärderna fått.	

4

Nya
granskningsområden

4.1 Redovisning av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning

Allmänt om skatteintäkter, generella bidrag och utjämning

Kommuners och regioners åtaganden säkras genom rätten att beskatta sina invånare. Staten svarar för uppbörd, taxering och indrivning av kommunalskattemedel. Kommuner och regioner erhåller preliminära kommunalskattemedel under pågående inkomstår. Utbetalningarna baseras på det definitiva taxeringsutfallet två år före det aktuella inkomståret för respektive kommun och region, uppräknat med en s.k. uppräkningsfaktor för varje år i enlighet med lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. Enligt RKR:s rekommendation R2 ska den prognos på skatteavräkningen som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) publicerar i december under räkenskapsåret användas vid beräkning och periodisering av årets skatteintäkt. Av rekommendationen framgår även hur noten för skatteintäkter ska specificeras.

Utjämningssystemet är statens sätt att utjämna skillnader och skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar mellan landets kommuner respektive mellan landets regioner. Syftet med utjämningssystemet är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och regioner att tillhandahålla service oberoende av skattekraft och kostnader som inte går att påverka. Utjämningen beräknas dels för skillnader i skattekraft (inkomstutjämning), dels för skillnader i strukturella förhållanden (kostnadsutjämning). Regioner vars skattekraft är lägre än den av staten garanterade nivån får ett inkomstutjämningsbidrag av staten. Dessutom får de som har sämre strukturella förutsättningar än riksgenomsnittet ett kostnadsutjämningsbidrag från staten. En region kan samtidigt få ett bidrag och betala en avgift inom systemet. Utjämningssystemet ska bruttoredo visas. Av RKR R2 framgår att intäkter och kostnader från utjämningen i not ska specificeras i väsentliga delposter.

Kontroll	Iakttagelser	Bedömning
Redovisning av skatteintäkter och slutavräkning i enlighet med lag och god sed	Regionen lämnar i redovisningsprinciperna, i årsredovisningen, upplysning om att den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR:s decemberprognos i enlighet med RKR R2. Skatteintäkterna för 2023 redovisas i enlighet med gällande cirkulär och är avstämde utan anmärkning. Korrigering för slutavräkning 2022 respektive slutavräkning 2023 är även i allt väsentligt avstämde utan anmärkning. Under 2023 uppgick skatteintäkterna till 7 616 mnkr. Tillräckliga tilläggsupplysningar bedöms ha lämnats i årsredovisningen utifrån de krav som finns i RKR R2.	

4.1 Redovisning av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning forts.

Kontroll	Iakttagelser	Bedömning
Redovisning av intäkter och kostnader i utjämningssystemet i enlighet med lag och god sed	Under 2023 uppgick intäkterna i utjämningssystemet till cirka 1 584 mnkr och kostnaderna till 0 mnkr fördelat på följande delar: • Inkomstutjämning 1403 mnkr • Regleringsbidrag 120 mnkr • Kostnadsutjämning 61 mnkr Tillräckliga tilläggsupplysningar bedöms ha lämnats i årsredovisningen utifrån de krav som finns i RKR R2.	
Redovisning av statsbidrag avseende läkemedelsförmånen och generella bidrag i enlighet med lag och god sed	Under 2023 uppgick det redovisade statsbidraget avseende läkemedelsförmånen till 951 mnkr. Enligt praxis ska 40 procent, dvs statens del, av erhållna läkemedelsrabatter* redovisas genom att löpande minska det generella läkemedelsbidraget. Vi har i granskningen kunnat verifierat att regionen hanterat statens del enligt praxis** i bokslut 2023. Läkemedelsbidraget uppgick till 980 mnkr för 2023 vilket har reducerats med 29 mnkr avseende statens del. I bokslut 2023 redovisar regionen övriga generella bidrag på 17 mnkr. Kan ni bifoga underlag för dessa? Tillräckliga tilläggsupplysningar bedöms ha lämnats i årsredovisningen utifrån de krav som finns i RKR R2. <i>*Sedan slutet av 2014 har staten, regionerna och läkemedelsföretag tecknat sidoöverenskommelser för vissa läkemedel. Överenskommelserna innebär att läkemedelsföretagen ger återbäring (s k rabatter) för en del av läkemedelskostnaden till regionerna för läkemedel förskrivna på recept. Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) koordinerar denna process inom ramen för trepartsöverläggningar. TLV utför även löpande uppföljningar av utfallen från sidoöverenskommelserna.</i> <i>** Överenskommelse mellan regionerna 2018. Läkemedelsbidraget är baserat på en behovsmodell medan ersättningarna är baserad på faktisk förbrukning vilket gör att dessa inte i princip inte motsvarar varandra.</i>	
Bedömning	Genomförd granskning visar att skatteintäkterna, generella statsbidrag och utjämning är korrekt redovisade enligt lag och god sed samt att det lämnas tillräckliga tilläggsupplysningar enligt normgivarens krav.	

4.2 Kvalitet i den löpande bokföringen

Grundläggande krav på den löpande bokföringen

Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) innehåller bestämmelser om bokföring och redovisning för kommuner och regioner. Ekonomiska händelser ska enligt 3 kap 3§ LKBR bokföras så att den presenteras i registerordning och systematisk ordning. Det gör det möjligt att kontrollera fullständigheten i bokföringsposterna samt att överblicka verksamhetens förlopp, ekonomiska ställning och resultat. Registerordning (grundbokföring) och systematisk ordning (huvudbokföring) möjliggör att bokföringen går att följa i en löpnummerföljd för en tidsperiod. Enligt RKR's rek nr R1 Bokföring och Arkivering ska en serie av verifikationsnummer vara obruten för en tidsperiod, serien ska föras i en följd utan att mellanliggande nummer eller tecken hoppas över. I bokföringssystemet ska det gå att kontrollera att verifikationsserien är obruten.

Enligt 3 kap 9§ LKBR ska en verifikation innehålla uppgifter om när den har sammanställts, när den ekonomiska händelsen har inträffat, vad denna avser, vilket belopp den gäller och vilken motpart den berör. Vidare ska verifikationen ha ett verifikationsnummer eller annat identifieringstecken för att sambandet mellan verifikationen och den bokförda ekonomiska händelsen utan svårighet ska kunna fastställas.

Kontroll	Iakttagelser	Bedömning
Kontroll av fullständighet	Vi har testat fullständighet genom att kontrollera att samtliga transaktioner per konto summerar till utgående balans. Kontrollen genomförd utan särskilda iakttagelser.	
Kontroll av balanserade verifikationer	Vi testat att alla verifikat summerar till noll. I kontrollen noterades över 4000 verifikationer som var obalanserade. Detta förklaras av uppsättningen i investeringsredovisningen. Vi har kunnat verifiera att de obalanserade verifikationerna avser investeringsbokningar och att de tillsammans balanserar. Utifrån erhållna förklaringar samt kompletterande kontroller har vi kunnat acceptera dessa obalanserade verifikat.	
Kontroll av balanskonton utan utfall	Vi har kontrollerat att alla konton som är noll är rimliga och inte bör ha ett saldo per 231231. Kontrollen genomförd utan särskilda iakttagelser.	
Kontroll av manuellt skapade transaktioner	Kontrollen genomförd utan särskilda iakttagelser.	
Bedömning	Utifrån genomförd granskning bedömer vi att regionens löpande bokföringen har en tillfredsställande kvalitet i förhållande till lagstiftning och god sed.	

4.3 Redovisning och hantering av borgen

Allmänt om redovisning och hantering av borgen (hämtat från LKBR, RKR och Kommuninvest)
 Ansvarsförbindelser regleras särskilt i LKBR 6 kap. 1 och 2 §§ samt i RKR:s rekommendation R9.

Regionens beslut om borgen är i allmänhet av principiell beskaffenhet och är därför förbehållet fullmäktige. Fullmäktige kan dock delegera rätten att fatta beslut om borgensåtaganden om kommunfullmäktige angett ramar för borgensåtagandet.

När det gäller preskriptionstiderna för lån och borgen, löper dessa individuellt, vilket innebär att ett preskriptionsavbrott för lånet inte innebär ett preskriptionsavbrott för borgensåtagandet. Ett borgensåtagande kan därför preskriberas efter 10 år. Detta medför att ett borgensbeslut inte får vara äldre än 10 år när lån beviljas. Det åligger regionen att tillse att borgensbeslutet inte är för gammalt när lånet beviljas.

Vid ett borgensåtagande ska en borgensavgift alltid tas ut. EU:s statsstödsregler kräver att borgensavgiften ska vara marknadsmässig.

Kontroll	Iakttagelser	Bedömning
Redovisning av borgen i enlighet med lag och god sed	Regionen redovisar borgensåtagande i ansvarsförbindelsen i årsredovisning 2023. Åtagandet avser Svealandstrafiken och AB Transitio. Utöver detta lämnas information, enligt rådande praxis, om den solidariska borgen som regionen ingått för som medlem i Kommuninvest. Enligt intervju kommer ytterligare ett borgensåtagande att tillkomma under 2024. Redovisningen bedöms vara i enlighet med lag och god sed. Enligt RKR R9 ska vissa tilläggsupplysningar lämnas i not om ansvarsförbindelsen. Vi noterar att regionen lämnat en kortfattad beskrivning av dess karaktär i enligheten med kraven. Dock noteras att det saknas en uppskattning av dess finansiella effekt (2023: borgensavgift). En sån komplettering kan med fördel göras i årsredovisning 2024.	
Det finns giltiga beslut för regionens borgensåtaganden	Vi har inom ramen för granskningen inhämtat underlag för de borgensåtaganden som regionen redovisar i ansvarsförbindelsen 2023 (se kontrollen ovan). För samtliga borgensåtaganden i ansvarsförbindelsen har vi erhållit beslut som visar att upptagen borgen ligger inom de ramar som beslutats. För Transitio har även underlag inhämtats som styrker att det finns en rutin att nya beslut tas vid refinansiering av lån.	
Borgensavgifter har tagits ut för regionens borgensåtaganden	Vi har inom ramen för granskningen inhämtat underlag för borgensavgift för Svealandstrafiken och översiktligt stämt av dem mot regionens anvisning för borgensavgift. För Transitio tas ingen borgensavgift ut. Vi har inom ramen för granskningen inhämtat regionens underlag och ställningstagande till detta. Hanteringen bedöms vara i enlighet med regionens anvisning. Dock har vi inom ramen för årets granskning inte haft möjlighet att utreda huruvida hanteringen är i enlighet med EU:s statsstödsregler. Detta kommer att följas upp 2024.	Ingen bedömning, följs upp 2024
Bedömning PwC	Utifrån genomförd granskning gör vi bedömningen att redovisning och hantering av regionens borgensavgifter sker i enlighet med lag, god sed, praxis och de egna anvisningarna. Däremot har vi inom ramen för årets granskning inte haft möjlighet att utreda huruvida hanteringen är i enlighet med EU:s statsstödsregler. Detta kommer att följas upp 2024.	

2024-04-10

Henrik Fagerlind

Uppdragsledare

Sofia Nylund

Projektledare

pwc.com

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av revisorerna i Region Västmanland enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.